

**Gemeente
Amsterdam**

Evaluatie EuroPride

23 juli tot en met 7 augustus 2016

Inleiding

Van 23 juli tot en met 7 augustus 2016 vond de EuroPride plaats. In 2012 heeft de gemeente de organisator van de Amsterdam Gay Pride via een motie gevraagd een bid uit te brengen. De leden van EPOA (European Pride Organizers Association) kozen unaniem Amsterdam om de EuroPride in 2016 te organiseren. Stichting Roze Zaterdag heeft daarop besloten dat de hoofdstad in dat jaar ook de Roze Zaterdag mocht hosten.

Primair doel van de EuroPride is om te laten zien dat je in Amsterdam kunt zijn wie je bent en mag houden van wie je wilt. Er wordt aandacht gevraagd voor de rechten van LHBTI's, specifiek op het thema van sociale acceptatie van LHBTI's, met bijzondere aandacht voor de diversiteit binnen de LHBTI gemeenschap en aandacht voor kwetsbare groepen waaronder transgender personen, asielzoekers en vluchtelingen, bi-culturele personen, roze ouderen, lesbische vrouwen en mensen met een intersekse conditie.

Naast de reguliere Amsterdam Gay Pride onderdelen bestond de EuroPride uit extra activiteiten, waaronder de Roze Zaterdag, een mensenrechtenconcert op de Dam en vele belangrijke LHBTI-bijeenkomsten, sport en conferenties, waaronder de World Conference for LGTB law enforcement and criminal justice professionals, de European Bisexual Conference, de International Workplace Pride Conference, Rainbow Cities Network Conference en het Smashing Pink European Tennis Tournament. Ook vond het Internationale LHBTI Korenfestival plaats in het Koninklijk Concertgebouw en werd er een speciale EuroPride postzegel uitgegeven.

De stichting Amsterdam Gay Pride (AGP) was de organisator van dit evenement en was vergunninghouder voor alle aan de EuroPride gerelateerde activiteiten in de openbare ruimte. Als vergunninghouder was de stichting AGP primair verantwoordelijk voor een veilig en goed verloop van de EuroPride.

De gemeente Amsterdam voerde de stedelijke regie op de voorbereidingen en verleende de vergunning voor het evenement. Op basis van de ervaringen met de Amsterdam Gay Pride 2015 is bij de voorbereiding en uitvoering van de EuroPride in het bijzonder aandacht uitgegaan naar de mogelijke drukte in de stad, (geluids)overlast en reiniging na afloop van het evenement.

VOORBEREIDING EN UITVOERING EUROPRIDE

Het evenement is goed verlopen en ondanks de drukte in de stad en de verhoogde dreiging is het evenement feestelijk en zonder incidenten verlopen.

De gemeente Amsterdam bereidde de EuroPride voor met een stedelijke projectgroep, waarbij zes werkgroepen (werkgroep water, straat- en pleinfesten, mobiliteit en crowdmanagement, handhaving, diversiteit en communicatie) de benodigde voorbereidingen troffen en uitvoerden. Daarnaast is een separate "druktewerkgroep" aan de slag gegaan met het uitwerken van zogenoemde druktescenario's. In de werkgroepen waren alle betrokken partijen vertegenwoordigd (organisator, uitvoerende partijen, gemeente, adviespartners en vervoerders). De trekkers van deze werkgroepen kwamen samen in de stedelijke projectgroep. Deze projectgroep werd voorgezeten door het Evenementenbureau. Verder nam de directie Openbare Orde en Veiligheid deel aan de projectgroep, als vertegenwoordiger van de veiligheidspartijen. In de subvijfhoek werden zoals gebruikelijk calamiteitsscenario's ontwikkeld, werd het veiligheidsplan van de organisator beoordeeld, werden afspraken gemaakt over de samenwerking op de dagen zelf en werd de besluitvorming in de vijfhoek voorbereid. In de (sub)driehoek zijn scenario's en daarbij behorende maatregelen besproken die samenhangen met de mogelijke terroristische dreiging rondom de EuroPride.

Op 7 maart 2016 zijn in de bestuurlijke vijfhoek de bestuurlijke uitgangspunten EuroPride vastgesteld. Op basis van de ervaringen met de Amsterdam Gay Pride 2015 en vanwege de aard en omvang van het evenement was in de voorbereiding en op de dagen zelf in het bijzonder aandacht voor:

- a. Het beperken en handhaven van overlast (in het bijzonder geluid, overlast van pleziervaartuigen op het water)

- b. (Zwerf)afvalpreventie en de reiniging
- c. Zakkenrollerij
- d. De (piek)drukke op sommige plekken en momenten

Het "Beleidskader vergunningverlening Amsterdam Gay Pride 2011 en verder" fungeerde als basis voor de organisatie van de reguliere onderdelen van de Amsterdam Gay Pride. De vergunninghouder mocht hier in overleg met de stedelijke projectgroep EuroPride op onderdelen van afwijken. De organisator moest volgens het beleid aan de volgende zaken voldoen:

- De vergunninghouder heeft een Gay Pride neergezet die van goede kwaliteit is. Het evenement is feestelijk, ordelijk en veilig verlopen;
- Er is sprake van een betrouwbare en ter zake kundige organisatie;
- Er is een goede verstandhouding tussen betrokken partijen, te weten de organisatie, de gemeente en de adviserende diensten;
- De organisatie is in staat gebleken afspraken na te komen en tijdig naar behoren plannen aan te leveren;
- De organisatie kan professioneel knelpunten oppakken en heeft naar goede oplossingen gezocht.

De organisator heeft voldaan aan genoemde punten.

De voorbereidingen waren intensief, maar zijn goed verlopen. De projectstructuur heeft geholpen om de betrokken partijen goed geïnformeerd te houden. Bij aanvang van de voorbereidingen zijn per werkgroep de doelen en resultaten geformuleerd en de dwarsverbanden benoemd. Wat werd gemist is een centraal aanspreekpunt bij stadsdeel Centrum. Een aantal werkgroepen heeft aangegeven dat er van veel overlap sprake was.

Aanbeveling voor komende edities is om de projectstructuur in stand te houden maar - net als met Koningsdag - een accounthouder bij het stadsdeel aan te stellen. Daarnaast is het nodig een strakke planning te hanteren en de resultaten per werkgroep in het begin zo concreet mogelijk te formuleren (in producttermen) en de inhoudelijke verbindingen tussen werkgroepen beter te borgen. Een andere suggestie is om gedurende het voorbereidingsproces een beperkt aantal momenten te prikken waar de voortgang integraal kan worden besproken; in de vorm van een werkconferentie waar vanuit alle werkgroepen aan wordt deelgenomen. Zodoende wordt helder waar de verschillende werkgroepen nog voor aan de lat staan en wanneer de kritische deadlines zijn.

Rolverdeling organisator en gemeente

Hoewel de organisator als vergunninghouder primair verantwoordelijk is voor een goed verloop van het evenement, is gezien de uitstraling van het evenement en de omvang en de drukte die ontstaat in de gehele binnenstad, ook een belangrijke taak voor de overheid weggelegd. De voorbereidingen werden gezamenlijk getroffen en ook tijdens de uitvoering van het evenement werd nauw samengewerkt tussen onderdelen van de gemeente en de organisator.

Een evenement van deze omvang vergt de nodige voorbereiding, niet alleen op de inhoud, maar ook op de (soms negatieve) bijeffecten van dit evenement en de druk die het legt op de gehele binnenstad. Er zijn maatregelen genomen voor mobiliteit, veiligheid, plannen gemaakt voor reiniging, handhaving en er is veel inspanning geleverd op het gebied van (bewoners)communicatie. Zowel aan de kant van de gemeente als de organisator nemen de kosten voor de genoemde posten jaarlijks toe.

Bij aanvang van de voorbereidingen kon niet in zijn geheel worden voorzien welke vraagstukken (bijvoorbeeld vanuit de stad en vanuit de raad) aan de orde zouden komen. Op dat vlak kon geen heldere taakverdeling worden gemaakt tussen gemeente en organisator. Het vroeg flexibiliteit van zowel de gemeente als de stichting om deze effecten gezamenlijk aan te pakken. Vanuit de gemeente en andere overheidsinstanties zijn de laatste jaren steeds meer medewerkers betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van het evenement. Het team van Stichting Amsterdam Gay Pride is niet meegegroeid en sloot niet voldoende aan op de huidige projectstructuur. Het vergde van de stichting de nodige inspanning zich voldoende te vertegenwoordigen in de werkgroepen.

Het Evenementenbureau constateert dat de organisator haar best deed om mee te denken in oplossingen, maar de neveneffecten van het evenement toch vooral het probleem van de gemeente leek te vinden. De gemeente heeft veel energie gestoken in het uitwerken van en heeft actief ingezet op omgevingscommunicatie om deze effecten zoveel mogelijk in goede banen te leiden ten behoeve van een positieve uitstraling van het evenement. Het zou wenselijk zijn dat meer als gezamenlijke verantwoordelijkheid te zien, elkaar hierop aan te kunnen spreken en hier samen in op te trekken.

Evaluatie op thema

a. De boodschap van de Amsterdam Gay Pride (EuroPride)

De Amsterdam Gay Pride (EuroPride) is een evenement waarbij vrijheid, diversiteit, solidariteit en zichtbaarheid van LHBTI's wordt gevierd, met zowel een feestelijk als inhoudelijk karakter. Het evenement bevat niet alleen de botenparade, er is ook een belangrijk inhoudelijk programma. Het blijft lastig de inhoudelijke boodschap onder de aandacht van de media te brengen. Natuurlijk blijft de botenparade het hoogtepunt, ook in de landelijke media, maar het kan helpen om het concept van de Amsterdam Gay Pride meer inhoudelijk te laden.

Aanbeveling: de samenwerking tussen organisator en gemeente op inhoudelijke thema's versterken en gezamenlijk een communicatiestrategie opzetten.

b. Veiligheid EuroPride

De EuroPride 2016 was ook op het gebied van veiligheid een bijzondere editie. In de aanloop werden we geconfronteerd met diverse aanslagen in het buitenland (o.a. op een gaybar in Orlando en op een groot evenement in Nice) en een paar weken voor de EuroPride was een signaal aanleiding om voor Sensation in de Amsterdam Arena aanvullende veiligheidsmaatregelen te treffen.

Gedurende het gehele voorbereidingstraject was er geen concrete dreigingsinformatie bekend, maar zowel de intentie als potentie vanuit Jihadistische hoek om een aanslag te plegen op de EuroPride werd aanwezig geacht. Met het oog op de voorstelbaarheid van een aanslag op het evenement, de grote zorgen daarover in de samenleving en de mogelijk verstreckende effecten van een (vermeende) aanslag, is in driehoeksverband een aantal scenario's met de daarbij horende maatregelen uitgewerkt die onderscheidend waren op de concreetheid van de dreigingsinformatie. Ook zijn de capaciteiten nagelopen die nodig zouden zijn in geval zich een verdachte situatie zou voordoen of een aanslag zou plaatsvinden.

Op basis van deze scenario-uitwerking besloot de driehoek tot extra maatregelen die erop gericht waren de opsporing-, toezicht- en interventiecapaciteit te verhogen. Enerzijds had dit te maken met het Europese karakter van de Gay Pride en daarmee samenhangende extra beschermingswaarde. Anderzijds had het te maken met het gegeven dat er van alles aan de hand was in de wereld, en de EuroPride een voorstelbaar doelwit was. Over deze extra maatregelen is bewust actief meer gecommuniceerd dan voorheen gebruikelijk was. De ervaring van Sensation, enkele weken eerder, heeft uitgewezen dat het aankondigen van zichtbare extra maatregelen heeft bijgedragen aan een realistisch veiligheidsgevoel bij bezoekers. Ook is tijdens de EuroPride geïnvesteerd in een werkwijze waarbij bezoekers direct zouden worden geïnformeerd over een incident. Dit om geruchten zo spoedig mogelijk te kunnen ontkrachten of bevestigen. Bezoekers van de EuroPride konden ervan uitgaan dat, als er een serieuze dreiging is, we geen onverantwoorde risico's zouden nemen. In dat geval zou de botenparade niet door hebben kunnen gaan.

Achteraf gezien beschouwen we de scenario-analyse en de communicatie aan publiek over de extra maatregelen als 'good practices'. Het karakter van de EuroPride en de context in de aanloop daartoe moeten beschouwd worden als uitzonderlijk.

c. Aanpassing route botenparade

Vanwege de komst van de clipper Stad Amsterdam, die lag aangemeerd in het Oosterdok bij het Scheepvaartmuseum, is het laatste deel van de route van de botenparade aangepast, à la de route van de intocht van Sinterklaas (in plaats van Amstel-Oude Schans vanaf de Amstel door de Nieuwe Herengracht). Dit is goed bevallen. De Nieuwe Herengracht leent zich beter voor de toeschouwers om zowel op de kade als langs de kanten van de parade te genieten. Er bleef voor de overige scheepvaart een alternatieve route beschikbaar via de Herengracht richting Amstel. Hierdoor bleven de overige vaarwegen in de binnenstad veel beter bevaarbaar, waardoor de doorstroming voor de overige scheepvaart beter verliep.

Aanbeveling: voor de toekomst deze route behouden. Wel is het nodig om een duidelijk eindpunt aan te wijzen voor de deelnemende boten, zodat helder is wanneer moet worden gestopt met muziek.

d. Crowdmanagement

Een belangrijk thema in de voorbereiding was het crowdmanagement. Naar aanleiding van de ervaringen in 2015, toen diverse crowdmanagementmaatregelen ad hoc moesten worden

genomen is in 2016 een separate “druktewerkgroep” aan de slag gegaan met het uitwerken van zogenoemde druktescenario’s voor zowel het weekend van de Roze Zaterdag en het mensenrechtenconcert op de Dam als het weekend van de botenparade en de straatfeesten. Er zijn scenario’s uitgeschreven waarbij concrete indicatoren zijn benoemd op basis waarvan de drukte kon worden geduid en bij elk van deze scenario’s (groen, oranje en rood) zijn maatregelen uitgewerkt. Ook is duidelijk benoemd wie welke maatregelen voor zijn of haar rekening zou nemen, hoe er zou worden afgestemd en wie uiteindelijk beslissingsbevoegd was.

Achteraf constateren we dat de maatregelen hebben gewerkt. De drukte tijdens de EuroPride kenmerkte zich hoofdzakelijk door gezellig druk (het groene scenario) en op sommige momenten was er lokaal sprake van een dreigende overcrowding. De maatregelen die waren voorbereid zijn ook ingezet en daarmee is een situatie van overcrowding (rode scenario) voorkomen.

Aanbeveling: voor een volgende editie wordt aanbevolen opnieuw de systematiek van scenario-ontwikkeling te hanteren. De scenario’s die voor de EuroPride zijn ontwikkeld bieden daarvoor een goede basis. Voorts is het vanuit het perspectief van crowdmanagement van belang een aantal maatregelen bij een volgende editie weer toe passen. Ook is het nuttig gebleken dat partijen op het gebied van crowdmanagement tijdens de piekuren van het evenement fysiek bij elkaar zitten, ter monitoring van de situatie en ter afstemming van maatregelen.

e. Project kades botenparade autovrij

Bij bestuurders, politie, afdeling reiniging en de organisatie Amsterdam Gay Pride bestond de wens om de kades langs de route van de botenparade autovrij te maken. De projectgroep EuroPride heeft gezorgd voor het onderzoek en de uitvoering; het programma Stad in Balans heeft de financiering op zich genomen. Er is voor gekozen alleen de kades autovrij te maken van de rakken waar geen woonboten liggen, aangezien woonbootbewoners hebben aangegeven dat de auto’s enige bescherming bieden tegen bezoekers die op woonboten klimmen. Er zijn 92 auto’s verplaatst en tussen de 10 en 20 vergunninghouders hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid hun voertuig in de Piet Heingarage te parkeren. De projectgroep constateert dat het project goed heeft gewerkt; er was meer ruimte voor publiek en de reiniging werd vergemakkelijkt.

Aanbeveling: dit in de toekomst blijven doen en hier budget voor beschikbaar stellen.

f. Verloop botenparade

Er waren diverse gaten in de parade, door uitvallen van schepen door motorpech. Tevens waren er dit jaar veel meer duw/sleep combinaties die de voortgang van de parade door hun beperkt manoeuvrerend vermogen sterk verminderde. De botenparade die normaal tot 18.00 uur duurt, was dit jaar pas tegen 19:00 uur afgelopen. Volgend jaar moeten er duidelijke afspraken worden gemaakt over wat te doen met vertragende schepen om ervoor te zorgen dat de botenparade binnen de vergunde tijd eindigt. Ook moet gekeken worden naar het tijdstip van afbouwen van de VIP - tribune op zondag met het oog op overlast voor bewoners.

Aanbeveling: de botenparade een uur eerder laten starten. De vaarroute ligt er om 13.00 uur klaar voor en dit zou betekenen dat de botenparade al om 17.00 uur is afgelopen, waardoor de overlast voor de omgeving wordt beperkt.

g. Overlast rondom botenparade

Voor de handhaving op het land is dit jaar significant meer handhavingscapaciteit ingezet. Deze extra inzet was gericht op de volgende prioriteiten: overlast door spontane feestjes op boten en/of langs de route, wildplassen, afval, geluidsoverlast door pleziervaartuigen en klachtafhandeling. Ondanks die extra inzet moeten we constateren dat de overlast nog steeds groot is geweest en op onderdelen een excessief karakter had. Het ging met name om geluidsoverlast van vaartuigen die langs de route lagen aangemeerd, wildplassen en (geluids)overlast voor bewoners nadat de parade was afgelopen. Positieve uitzondering hierop vormt het resultaat op afval (zie punt l.).

Bij een evenement van deze omvang is een zeker handhavingstekort onvermijdelijk. Dit wordt extra schrijnend in geval de capaciteit terugloopt. Dit jaar had waternet twee vaartuigen minder ten opzichte van de vorige botenparade, waardoor zij zich uitsluitend konden bezighouden met nautische veiligheid en doorstroming. Ook moeten we constateren dat de stremming die was voorbereid om de "after-parade" tegen te gaan niet goed heeft gewerkt (zie punt g.).

Aanbeveling: Het voorkomen en tegengaan van excessieve overlast rondom de botenparade moet een hoge prioriteit blijven. Ondanks dat we reëel moeten blijven in de verwachtingen, moet dit beter kunnen. Aanknopingspunten zitten naar verwachting in verbetering van de samenwerking tussen partijen (organisator, gemeente H&T, waternet en politie) en een "slimmere" inzet. Het gaat dan om versterking op het vlak van complementariteit, zichtbaarheid en focus, het gebruik van instrumentarium en bevoegdheden en andere (innovatieve) middelen. Ook in de communicatie zouden "feestregels voor publiek" explicieter onder de aandacht kunnen worden gebracht.

h. Stremming ter voorkoming van after party op Prinsengracht

Naar aanleiding van een verzoek van bewoners heeft de burgemeester beloofd de stremming van de Prinsengracht dit jaar niet tot 20.00 uur, maar tot 8.00 uur de volgende ochtend in te zetten. Dit zou moeten voorkomen dat pleziervaartuigen niet tot laat in de avond/nacht voor overlast op de Prinsengracht zouden zorgen. De politie en handhaving hebben tot laat in de nacht toezicht gehouden.

De uitvoering van de stremming is niet goed gegaan, dit had met name gevolgen bij Amstelveld. Doordat de zijgrachten fysiek waren afgesloten, werden alle vaartuigen in die richting gestuurd. Omdat nog lange tijd bootjes met publiek op de gracht aanwezig bleven, duurde het tot 23.00 uur voordat waternet de dekschuiten bij het Amstelveld op zijn plek kreeg. De stremmingsmiddelen bleken niet op de juiste plek gesitueerd met als gevolg dat het plaatsen van de dekschuiten ter afsluiting van de Prinsengracht veel later kon worden gerealiseerd dan gewenst. Ook heeft de stremming niet kunnen voorkomen dat er 's nachts incidenteel sprake was van geluidsoverlast door vaartuigen.

De bewoners waren in de veronderstelling dat de gracht bij Amstelveld om 20.00 uur fysiek zou worden afgesloten. Echter, de afsluiting kon pas worden ingezet, nadat er geen pleziervaartuigen meer in de weg lagen. De vertraging van de botenparade tot ongeveer 19.00 uur heeft ook bijgedragen aan het feit dat de fysieke afsluiting pas laat kon worden ingevoerd.

Aanbeveling voor 2017 is dat er opnieuw moet worden nagedacht over hoe de stremming moet worden vormgegeven en uitgevoerd. Verbetering zit mogelijk in afzwaailocaties (zoals de Leidsegracht), zodat niet alle vaartuigen richting Amstelveld gaan.

i. Klachten en bezwaren

Na de editie van 2015 hebben de gemeente en organisator veelvuldig contact gehad met bewoners(verenigingen). Er zijn diverse gesprekken gevoerd en bewoners hebben laten weten actief betrokken te willen zijn bij de voorbereidingen van het evenement. Onderwerp van gesprek betrof met name:

1. Geluidsoverlast van straat- en pleinfeesten
2. Feesten passen niet in woonomgeving, waarom geen spreiding zoals op Koningsdag
3. Eindtijden straat- en pleinfeesten tot 22.00 uur in plaats van 24.00 uur
4. Overlast van plezierbootjes: verzoek om langere stremming Prinsengracht
5. Wildplassen: verzoek om meer handhaving en extra toiletten
6. Amstelveld buurt: overlast van geparkeerde fietsen
7. Contact met organisatie/gemeente ten behoeve van klachten
8. Een specifiek verzoek van woonbootbewoners om beveiliging van hun woonark

De gemeente heeft getracht zo veel mogelijk tegemoet te komen aan de overlastklachten van bewoners en heeft de nodige maatregelen getroffen. Ook heeft de organisator enkele zaken opgelost.

Op 3 mei 2016 heeft stichting Amsterdam Gay Pride de definitieve vergunningaanvraag ingediend voor de EuroPride. De aanvraag is diezelfde dag gepubliceerd. Naar aanleiding van deze aanvraag zijn 33 zienswijzen ingediend. Dit aantal was aanzienlijk hoger dan met de Amsterdam Gay Pride in 2015. Dit heeft de burgemeester doen besluiten de indieners van de zienswijzen uit te nodigen voor een gesprek, om te onderzoeken of er op punten nog afspraken gemaakt konden worden.

Op 9 juni 2016 heeft de burgemeester de vergunning verleend voor het organiseren van de EuroPride. Tegen dit besluit zijn elf bezwaarschriften van achttien (rechts)personen ingediend en op 28 juni 2016 is een voorlopige voorziening ingediend. De belangrijkste punten van de indieners waren geluidsoverlast, de hoeveelheid en eindtijden van de feesten en de spreiding daarvan over de stad. Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 19 juli en de uitspraak van de voorzieningenrechter was op 21 juli 2016. De rechter heeft geoordeeld dat de EuroPride kon doorgaan zoals door de burgemeester vergund. De rechtbank heeft getoetst aan het Amsterdamse beleid. De rechtbank heeft geoordeeld dat op alle punten hieraan is voldaan en er geen reden was om hiervan af te wijken. Het aantal decibellen en de geluidsoverlast die hierdoor kon worden veroorzaakt was, hoewel aanzienlijk, volgens de rechtbank voldoende onderbouwd. Ten aanzien van de hoeveelheid feesten en de eindtijden oordeelde de rechtbank dat dit juist ook is bepaald om een goede spreiding van de bezoekers te bewerkstelligen.

Op 26 juli 2016 was de bezwaarzitting. De bezwaren zijn ongegrond verklaard en het besluit is in stand gelaten. Tegen de beslissing op bezwaar is op 27 oktober 2016 beroep ingediend bij de rechtbank.

Bij het Evenementenbureau zijn 36 klachten bekend die gerelateerd zijn aan de EuroPride. 29 klachten betreffen geluidsoverlast en zeven klachten betreffen diverse zaken (overlast door wildplassen, verzoek om hekken te verwijderen, klacht over beveiliging, etc.). Er is geen enkele klacht ingediend over afval. Na afloop zijn ook diverse complimenten gemaakt en bedankberichten gestuurd. Klachten komen op diverse plekken binnen (niet alleen bij de gemeente, maar ook bij politie en organisator). Een adequate klachtvolgning blijft een punt van aandacht. Zie ook de bijlage over meldingen en resultaten van handhaving en toezicht op het gebied van geluid(metingen).

j: Samenwerking op handhaving en toezicht

De taken op het gebied van handhaving en toezicht tijdens de EuroPride zijn ingevuld vanuit de organisator, de politie en medewerkers van de RVE H&T (toezichthouders) van de gemeente. In aanloop naar de EuroPride is gezamenlijk veel energie gestoken in gemeenschappelijke beeldvorming (scenario's en daarbij horende maatregelen) en afspraken over wie welke taken invult en hoe de samenwerking en afstemming op de dagen moest gaan verlopen. Over deze gezamenlijke voorbereiding bestaat tevredenheid en zou ook bij volgende evenementen een leidraad kunnen zijn. Het gegeven dat er bij deze editie beduidend meer inzet vanuit de RVE H&T beschikbaar was, gaf een nuttige aanvulling op de inzet van de andere partijen. Wel constateren we dat toezichthouders niet altijd op de plekken stonden die waren afgesproken en ook dat reactietijden (om verschillende redenen) lang waren.

Verbeterpunten liggen op het vlak van:

- de briefing van medewerkers. Resultaat zou moeten zijn dat toezichthouders beter weten wat er van hen verwacht wordt en hoe te opereren;
- de taakinvoering op de meldkamer van Stadstoezicht; deze zou dichter op de operaties kunnen worden ingevuld, dat wil zeggen bij voortdurende inzicht houden in waar eenheden zijn en wat eenheden doen, of opdrachten worden ingevuld en verzoeken tot andere invullingen worden opgevolgd. Het zou vanuit aansturing (maar ook vanuit het gezichtspunt van veiligheid van de eigen medewerkers) wenselijk zijn dat de GPS functie op de portofoon van medewerkers op straat op de meldkamer kan worden gebruikt.
- Het werken met locatiecommandanten ter plaatse bij grote evenementen. Dit is wenselijk en is overigens nog veel kansrijker als dit regulier ook gebeurt.
- Reactietijden kunnen worden verkort als de meldkamer dichterbij de operatie zit en als met locatiecommandanten wordt gewerkt.

k. Aanvaarbescherming

Al een aantal jaren wordt aanvaarbescherming neergelegd bij woonboten in de rakken bij de Noordermarkt en het Amstelveld, daar waar het vaarwater het smalst is. Dit jaar is een aantal verzoeken voor aanvaarbescherming binnengekomen op locaties waar deze nu niet wordt aangebracht.

Aanbeveling is om de werkgroep water in de voorbereiding op de botenparade in 2017 te laten onderzoeken welke rakken eventueel onder dezelfde condities vallen en voor aanvaarbescherming in aanmerking kunnen komen.

l. Plastic whale

Stichting Plastic Whale staat in goed contact met het gemeentelijk project Amsterdam Schoon en heeft gevraagd mee te mogen varen met de botenparade om in het zicht van de bezoekers aan de botenparade de gracht schoon te maken. Uiteindelijk is ervoor gekozen om Plastic Whale als deelnemer mee te laten varen. Dit was mogelijk, aangezien een van de deelnemers was uitgevallen. Mocht Plastic Whale in de toekomst weer mee willen varen, dan moet een oplossing worden gezocht om ze onderdeel te laten maken van de botenparade, zonder dat dit een deelnemersplek kost voor de organisator. Dan zal niet meer worden toegestaan om de kleine bootjes mee te laten varen; deze wekten de indruk dat het om pleziervaartuigen ging.

m. Flyboarders

Er is tegen de afspraken in met flyboarders met onbemande jetski's gevaren. Stichting AGP erkent dat de flyboarders zich niet aan de voorwaarden in de ontheffing hebben gehouden. Bovendien is gebleken dat er wel degelijk Europese richtlijnen zijn voor flyboarders en dat de grachten niet voldoende veilige ruimte bieden voor flyboarden.

Aanbeveling: de organisator kan over een andere activiteit nadenken om de start van de botenparade aan te kondigen.

n. Project Amsterdam Schoon (reiniging)

De reiniging is goed voorbereid en het afvalplan heeft goed gewerkt. Binnen 24 uur was de binnenstad weer schoon. Er is geen enkele klacht over ingediend; er kwamen juist veel complimenten binnen over de reiniging. Verbeterpunt is om met de plaatsing van de afvalbakken rekening te houden met de loopstromen, zodat het geen onhandige obstakels worden.

Aanbeveling is om de reiniging in de toekomst op dezelfde manier aan te pakken en hier structureel budget voor vrij te maken.

o. Project fietsenplan Amstelveld

Het fietsparkeerplan heeft ervoor gezorgd dat de fietshinder minder groot was dan afgelopen jaar en de doorstroming beter was. Op de fietsenstalling, die speciaal ten behoeve van het evenement op het Frederiksplein was ingericht, zijn 800 fietsen geparkeerd. Overigens werden wel fietsen aan de doseerhekken vastgemaakt, die zijn allemaal weggeknipt. Een verbeterpunt kan zijn om een aanduiding van de functie van de hekken aan te brengen.

Aanbeveling van de projectgroep EuroPride is om dit plan in de toekomst weer in te zetten.

p. Pride Walk

De Pride Walk had dit jaar een andere route en begon in het Vondelpark (waar Roze Zaterdag plaatsvond) en eindigde op de Dam. Op het gebied van mobiliteit had deze route nogal wat uitdagingen. De oversteek op de S100 gaf problemen voor openbaar vervoer en regulier verkeer. Het Muntplein, Rokin en de Dam zijn ondanks afspraken enige tijd uit verkeer geweest. Traffic Support was niet in staat om alle posten tijdig in te vullen; de politie heeft moeten bijspringen. Er zijn last minute nog wijzigingen in de operatie aangebracht; die moet voorkomen worden. Door het uitwaaiëren van de stoet en het gebrek aan begeleiding daarom moest het tram- en autoverkeer op punten worden stilgelegd.

Aanbeveling is om, indien deze route in de toekomst wederom wordt gebruikt, duidelijke afspraken te maken over de organisatie van de begeleiding van de stoet. De calamiteitenroute moet écht vrij gehouden worden en hierbij dient rekening te worden gehouden met de breedte van de voertuigen die deelnemen aan de Pride Walk.

q. Gebruik Dam

Het gebruik van de Dam als evenementenlocatie is zowel door de organisator als de projectorganisatie goed bevallen. We moeten wel beseffen dat een groot evenement op de Dam de nodige maatregelen vraagt, met name op het gebied van mobiliteit (doorstroming OV en open houden calamiteitenroute) en crowdmanagement.

De maatregelen die zijn ingezet, zoals het scheiden van bezoekersstromen en het afzettenplan hebben goed gewerkt. De verkeersmaatregelen moeten niet te vroeg worden ingezet; de dagelijkse situatie in stand houden heeft ook een regulerend effect. De Dam kan in de toekomst eventueel vaker worden gebruikt voor manifestaties, bijvoorbeeld als start- of eindpunt van de Pride Walk en/of het mensenrechtenconcert.

r. Nieuwe locaties straatfeesten

De nieuwe locaties op Utrechtsestraat (Lellebel), Spuistraat (Prik) en Stoperaplein zijn goed verlopen en kunnen indien gewenst wederom worden gebruikt als evenementenlocatie tijdens de Amsterdam Gay Pride.

s. Reguliersdwarsstraat I

De Reguliersdwarsstraat heeft dit jaar niet meegedaan met de parapluvergunning en heeft activiteiten binnen de bestaande exploitatievergunningen georganiseerd. Dit heeft ertoe geleid dat op een laat moment nog veel inspanningen door gemeente en politie zijn gedaan en noodgedwongen een aantal veiligheidsmaatregelen zijn ingevoerd. Tijdens het evenement is gelet op de drukte in de Reguliersdwarsstraat I veel politie-inzet en inzet vanuit de H&T gemeente nodig geweest, dat ten koste ging van andere locaties. Bijkomend probleem is dat de beperkte beveiliging die door de Reguliersdwarsstraat was georganiseerd niet in contact stond met de beveiligingsorganisatie van de Gay Pride. De straat zelf is tevreden met het resultaat, maar de kosten voor extra maatregelen lagen geheel bij gemeente en politie. Wij constateren een ongewenst free-rider effect. De gemeente en ketenpartners vinden het niet wenselijk dat deze activiteit zonder evenementvergunning is georganiseerd.

Aanbeveling: uitgangspunt voor een volgende editie is dat dergelijke horeca-activiteiten die een directe relatie hebben met de vergunde Gay Pride en zich naar ieders verwachting vanwege de aantrekkingskracht en drukte deels ook in de openbare ruimte zullen afspelen uitsluitend met vergunning kunnen worden georganiseerd. Als horecaondernemers niet bereid zijn een vergunning aan te vragen en te voorzien in de daarbij benodigde veiligheidsmaatregelen dan zal vanuit gemeente worden gehandhaafd.

t. Evaluatie met bewoners

Op 20 september 2016 heeft een bewonersevaluatie plaatsgevonden. De belangrijkste punten uit de evaluatie met de bewoners zijn:

- de vergunde geluidsnormen werden nauwelijks overschreden, toch veel geluidsoverlast. Conclusie: de vergunde normen zijn te hoog
- Amstelveld leent zich niet voor een grootschalig evenement
- 14020 werkt niet goed. Mensen dienen geen klacht in, want 'het helpt toch niet'. Zorg voor een serieus klachtennummer
- De stremming van de Prinsengracht heeft niet gewerkt. Een bewoner merkt op dat een toezegging waar je op rekent, maar niet wordt nagekomen, veel erger is dan geen toezegging
- Gedrag bezoekers: er zijn te veel mensen in de stad en velen misdragen zich
- Handhaving deed zijn werk niet goed. Constatering is ook dat menselijk gedrag vaak 'afschuwelijk' is en niet te handhaven
- Het incasservermogen van de binnenstadbewoners is door de toegenomen drukte van de afgelopen jaren erg afgenomen, waarvan de Gay Pride nu de dupe is
- Complimenten voor de reiniging. De medewerkers doen hun werk, zijn beleefd, aardig en (terecht) trots op hun werk

Algehele constatering onder de aanwezige bewoners was dat de Gay Pride te groot, te veel en te lang is.

Een aantal van deze punten wordt aan de orde gesteld in de thema's die hierboven zijn beschreven. Verder vloeit een aantal acties voort uit de notitie 'Uitgangspunten voor een nieuw evenementenbeleid' die relatie hebben met de aangedragen punten door bewoners. Voorbeelden daarvan zijn het onderzoek naar geluidsoverlast en geluidsnormering bij evenementen ten behoeve van een nieuw geluidsbeleid en het verbeteren van de klachtenafhandeling, -registratie en -opvolging.

Het verslag van de bijeenkomst en de bijdragen van een aantal bewonersverenigingen is als bijlage bij deze evaluatie gevoegd.

Bijlagen

Resultaten overlastmeldingen en geluidsmetingen
Verslag bewonersevaluatie (inclusief bijlagen)